

Київ
2022 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

ПЕРШІ КРОКИ У НАУЦІ: НАУКОВИЙ ПОШУК СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ

26 травня 2022 року

Київ
2022 рік

*Трохименко Анна,
студентка спеціальності «Початкова освіта»
Кацуба Наталія,
канд. філ. н.,
Фаховий коледж «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка
(м. Київ, Україна)*

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ

Проблема недосконалого та повільного читання в 21 столітті є однією із головних та актуальних. Над нею працювали такі вчені, як Б. В. Едігей, В. М. Зайцев, Д. Б. Ельконін, Ж.-Ж. Руссо, І. Т. Федоренко, Й. Г. Песталоцці, К. Д. Ушинський, Марія Монтессорі, О. В. Сухомлинський, О. М. Кушнір та інші. Сучасний стан літературної освіти молодших школярів – це результат довготривалих пошуків педагогів, мета яких – забезпечити потреби суспільства й особистості в культурному розвитку. Усе найкраще, що впродовж століть засвідчило ефективний вплив на розвиток особистості

187

дитини, знайшло своє логічне продовження в сучасній методиці літературної освіти молодших школярів.

Навчити дітей правильному, усвідомленому, виразному читанню – одне із завдань початкової освіти. Головною якістю читання вважають швидкість і це не лише вміння швидко читати, а й уміння мислити, легко й із задоволенням виконувати завдання і навіть фізичні вправи. У процесі оцінювання якості читання, треба враховувати: особливості читання (учень читає по складах або вимовляє повністю слова), виразність читання (учні повинні розуміти, де потрібно зробити логічні паузи і як поставити наголос у кожному слові), кількість помилок (учні повинні чітко вимовляти кожную букву і звук) та усвідомлення (учні повинні розуміти прочитане) (Науменко, с. 8 – 9).

Методика навчання швидкого читання є важливою для кожного школяра. Вона включає в собі розвиток мовленнєвого апарату, розширення оперативного поля читання, розвиток правильності сприйняття тексту, розвиток уваги і пам'яті під час відтворення інформації та розвиток стійкої цікавості до читання. Для цього були створені спеціальні вправи, які допомагають вирішити проблему, розвивають гостроту периферичного зору, збільшують поле зору і кількість сприйнятої інформації: «Таблиці Шульте», «Таблиці Лазера», складові піраміди та жвава мушка, а також інші ігрові вправи (Данілав'юте, Ільяна, Мартинюк, Івашко, Албул, с. 1 № 4).

Кожна п'ята дитина має проблеми із читанням. Причини можуть бути різні: малий словниковий запас, недостатність вправ з читання, сором'язливість, слабка увага, короткозорість, дефект мовного апарату учня, неуважність та нервування, слабкий артикуляційний апарат, слаборозвинена пам'ять (Савченко, с. 280).

Методика швидкочитання в початковій школі набула популярності не

головних та актуальних. Над нею працювали такі вчені, як Б. В. Едгей, В. М. Зайцев, Д. Б. Ельконін, Ж.-Ж. Руссо, І. Т. Федоренко, Й. Г. Песталотці, К. Д. Ушинський, Марія Монтесорі, О. В. Сухомлинський, О. М. Кушнір та інші. Сучасний стан літературної освіти молодших школярів – це результат довготривалих пошуків педагогів, мета яких – забезпечити потреби суспільства й особистості в культурному розвитку. Усе найкраще, що впродовж століть засвідчило ефективний вплив на розвиток особистості

дитини, знайшло своє логічне продовження в сучасній методиці літературної освіти молодших школярів.

Навчити дітей правильному, усвідомленому, виразному читанню – одне із завдань початкової освіти. Головною якістю читання вважають швидкість і це не лише вміння швидко читати, а й уміння мислити, легко й із задоволенням виконувати завдання і навіть фізичні вправи. У процесі оцінювання якості читання, треба враховувати: особливості читання (учень читає по складах або вимовляє повністю слова), виразність читання (учні повинні розуміти, де потрібно зробити логічні паузи і як поставити наголос у кожному слові), кількість помилок (учні повинні чітко вимовляти кожна букву і звук) та усвідомлення (учні повинні розуміти прочитане) (Науменко, с. 8 – 9).

Методика навчання швидкого читання є важливою для кожного школяра. Вона включає в собі розвиток мовленнєвого апарату, розширення оперативного поля читання, розвиток правильності сприйняття тексту, розвиток уваги і пам'яті під час відтворення інформації та розвиток стійкої цікавості до читання. Для цього були створені спеціальні вправи, які допомагають вирішити проблему, розвивають гостроту периферичного зору, збільшують поле зору і кількість сприйнятої інформації: «Таблиці Шульте», «Таблиці Лазера», складові піраміди та жвава мушка, а також інші ігрові вправи (Данілавічюте, Ільяна, Мартинюк, Івашко, Албул, с. 1 № 4).

Кожна п'ята дитина має проблеми із читанням. Причини можуть бути різні: малий словниковий запас, недостатність вправ з читання, сором'язливість, слабка увага, короткозорість, дефект мовного апарату учня, неуважність та нервування, слабкий артикуляційний апарат, слаборозвинена пам'ять (Савченко, с. 280).

Методика швидкочитання в початковій школі набула популярності не лише в Україні, а й за кордоном. Методи читання за кордоном поділяються на три **групи**: методи, які використовують різноманітні прилади, наприклад: Пейсер, тахістоскопа; методи без застосування приладів, наприклад Евелін

Вуд – тренувальне читання уривками різних текстів і виконання завдань після тексту; комплексні методи з використанням педагогічних прийомів, кінофільмів і прийомів. У США швидкість читання залежить від числа слів,

головних та актуальних. Над нею працювали такі вчені, як Б. В. Едгей, В. М. Зайцев, Д. Б. Ельконін, Ж.-Ж. Руссо, І. Т. Федоренко, Й. Г. Песталотці, К. Д. Ушинський, Марія Монтесорі, О. В. Сухомлинський, О. М. Кушнір та інші. Сучасний стан літературної освіти молодших школярів – це результат довготривалих пошуків педагогів, мета яких – забезпечити потреби суспільства й особистості в культурному розвитку. Усе найкраще, що впродовж століть засвідчило ефективний вплив на розвиток особистості

дитини, знайшло своє логічне продовження в сучасній методиці літературної освіти молодших школярів.

Навчити дітей правильному, усвідомленому, виразному читанню – одне із завдань початкової освіти. Головною якістю читання вважають швидкість і це не лише вміння швидко читати, а й уміння мислити, легко й із задоволенням виконувати завдання і навіть фізичні вправи. У процесі оцінювання якості читання, треба враховувати: особливості читання (учень читає по складах або вимовляє повністю слова), виразність читання (учні повинні розуміти, де потрібно зробити логічні паузи і як поставити наголос у кожному слові), кількість помилок (учні повинні чітко вимовляти кожна букву і звук) та усвідомлення (учні повинні розуміти прочитане) (Науменко, с. 8 – 9).

Методика навчання швидкого читання є важливою для кожного школяра. Вона включає в собі розвиток мовленнєвого апарату, розширення оперативного поля читання, розвиток правильності сприйняття тексту, розвиток уваги і пам'яті під час відтворення інформації та розвиток стійкої цікавості до читання. Для цього були створені спеціальні вправи, які допомагають вирішити проблему, розвивають гостроту периферичного зору, збільшують поле зору і кількість сприйнятої інформації: «Таблиці Шульте», «Таблиці Лазера», складові піраміди та жвава мушка, а також інші ігрові вправи (Данілавічюте, Ільяна, Мартинюк, Івашко, Албул, с. 1 № 4).

Кожна п'ята дитина має проблеми із читанням. Причини можуть бути різні: малий словниковий запас, недостатність вправ з читання, сором'язливість, слабка увага, короткозорість, дефект мовного апарату учня, неуважність та нервування, слабкий артикуляційний апарат, слаборозвинена пам'ять (Савченко, с. 280).

Методика швидкочитання в початковій школі набула популярності не лише в Україні, а й за кордоном. Методи читання за кордоном поділяються на три **групи**: методи, які використовують різноманітні прилади, наприклад: Пейсер, тахістоскопа; методи без застосування приладів, наприклад Евелін

Вуд – тренувальне читання уривками різних текстів і виконання завдань після тексту; комплексні методи з використанням педагогічних прийомів, кінофільмів і прийомів. У США швидкість читання залежить від числа слів,

Вона містить вправи й контрольні тексти різної тематики, головним чином з інформатики. До кожного тексту дано питання і таблиці оцінок.

Працюючи над проблемою повільного читання учнів, слід виділити найкращі методики, які допоможуть за швидкий термін підвищити темп читання дітей. Системи швидкочитання І. Т. Федоренка та М. О. Зайцева застосовуються вчителями, як спосіб розвитку швидкочитання. Вони вимагають як від вчителя, так і від учнів певних зусиль для досягнення найкращого результату. Методика професора І. Т. Федоренка дає змогу виробити чіткість вимови, розвивати артикуляційний апарат, швидкість і точність сприймання. Технологія М. О. Зайцева включає в собі одночасний розвиток і мовлення, і читання. Педагоги, у більшості випадків, надають перевагу навчання читанню саме за цією методикою. За такого підходу, читання розглядається як процес оволодіння письмовим мовленням. Можна додати, що логічно-послідовне навчання О. М. Кушніра є не лише ефективним, а й цікавим для учнів. Воно справді розглядається як нетрадиційне – текст начитується на будь-який носій, а діти читають мовчки за читаючим. І. Г. Пальченко пропонує свої методи та підходи для удосконалення навички швидкого читання: слухання читання вчителя, читання за ведучим, у парі, з пришвидшенням темпу, переказ з опорою на текст та читання з переходом на невідомий уривок. Робота з деформованими

словами В. Б. Едигея приносить учням не лише задоволення, але й результати (Максименко, Качак, с. 63).

Отже, подолати труднощі читання можна за допомогою різноманітних вправ і завдань, які спрямовані на розвиток мовного апарату, безпомилкове сприйняття слів, речень, тексту, розвиток правильності вимови, здогадки (антиципації), розвиток швидкості при читанні вголос і мовчки, розвиток уваги та пам'яті в процесі сприйняття. Для того, щоб підвищити швидкість читання можна застосувати запропоновані вправи: для розвитку артикуляції і дихання, для розширення кута зору, для подолання бар'єру промовляння, для активації мислення, уваги та пам'яті. Вчителем повинен проводити систематичну роботу для того, аби уникнути уповільненого читання в початковій школі, попередженню помилкового читання. Слід застосовувати в роботі різноманітні підходи, методи та форми роботи, які дозволять кожному учню почуватися комфортно.

Список використаних джерел:

1. Данілавічюте Е. А., Ільяна В. М., Мартинюк А. І., Івашко О. А., Албул О. В. (2016) Труднощі опанування навички читання: вправи для виявлення і подолання. Методичні рекомендації з виправлення недоліків читання. № 4.
2. Котик Н. М. (2015) Навчально-методичний посібник для студентів дистанційної форми навчання спеціальності «Початкова освіта». С. 295.
3. Максименко Н. Б., Качак Т. Б. (2015) Технології вивчення предметів галузі «Мови і літератури» в початковій школі: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Тіповіт. С. 100.
4. Науменко. В. (2019) Прийоми формування у дітей інтересу до

